A close-up photograph of a child's hands reaching into a white tray filled with various colored markers. The child is wearing a red shirt with a yellow and blue floral pattern. The background is a dark wooden table. A large teal semi-transparent shape is overlaid on the left side of the image, containing white text.

Sosiaalihuoltolaista tukea kotiin vietäviin palveluihin

lääkkäiden ja vammaisten henkilöiden
palvelut

Anne-Mari Raassina, STM

Helsinki 29.11.2016

Vanhuspalvelulaki ja sosiaalihuoltolaki

Vanhuspalvelulaki ja sosiaalihuoltolaki

- Sosiaalihuoltolakia **yleislakina** sovelletaan myös iäkkäisiin henkilöihin. Vanhuspalvelulakia sovelletaan niissä tilanteissa, joissa iäkkäällä henkilöllä on oikeus sen mukaisiin palveluihin ja ne toteuttavat asiakkaan etua paremmin kuin sosiaalihuoltolaki.
- Palveluja koskevien säännösten lisäksi vanhuspalveluissa on sovellettava myös esimerkiksi SHL:n 4 luvun mukaisia sosiaalihuollon toteuttamista koskevia säännöksiä, ellei vanhuspalvelulaissa ole vastaavaa korvaavaa säännöstä.
- Iäkkäät asiakkaat tarvitsevat usein samanaikaisesti monia eri palveluita, joten heitä hyödyttävät SHL:n pykälät **asiakkaan tuen tarpeesta ilmoittamisesta** (40 §) ja **monialaisesta yhteistyöstä** (41 §)
- Palvelutarpeen selvittämisen yhteydessä tehtävä **läheisverkoston kartoittaminen** (43 §) turvaa tarvittavan avun ja tuen myös niille läheisille henkilöille, jotka osallistuvat asiakkaan tukemiseen, mutta eivät ole virallisesti omaishoitajia.

Liikkumista tukevat palvelut (23 §) 1/2

- Esteetön ja toimiva julkinen joukkoliikenne mukaan lukien kutsu- ja palveluliikenne on ensisijainen tapa järjestää kaikille soveltuva liikkuminen.
- Liikkumista tukevia palveluja järjestetään henkilöille, jotka eivät kykene itsenäisesti käyttämään julkisia liikennevälineitä sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan syyn takia ja jotka tarvitsevat palvelua asioimisen tai muun jokapäiväiseen elämään kuuluvan tarpeen vuoksi.
- Liikkumisen tukea voidaan järjestää seuraavilla toteuttamistavoilla tai niiden yhdistelmillä:
 - 1) julkisten liikennevälineiden käytön ohjauksella ja ohjatulla harjoittelulla;
 - 2) saattajapalveluna;
 - 3) ryhmäkuljetuksina;
 - 4) korvaamalla taksilla, invataksilla tai muulla vastaavalla ajoneuvolla tapahtuvasta kuljetuksesta aiheutuvat kohtuulliset kustannukset;
 - 5) muulla soveltuvalla tavalla.
- Yksilöllisiä kuljetuspalveluja ei järjestetä henkilölle, joka on oikeutettu kuljetuksiin tai niiden kustannusten korvaamiseen muun lain (esim. vammaispalvelulain) nojalla.

Liikkumista tukevat palvelut (23 §) 2/2

- Liikkumisen tuen (23 §) laajentaminen pelkästä kuljetuspalvelusta koskemaan laajemmin kaikkia liikkumista tukevia toimia turvaa osaltaan iäkkäiden henkilöiden suoriutumista, omatoimisuutta, osallisuutta sekä kotona asumista.
- Liikkumisen tuen palveluja on toteutettava siten, että jokaiselle turvataan ihmisarvoisen elämän edellytykset. Palvelun tarve on arvioitava jokaisen hakijan kohdalla eikä mitään asiakasryhmää voi kategorisesti sulkea palvelun ulkopuolelle esim. tulojen tai varallisuuden perusteella.
- Liikkumisen tuki voi olla välttämätön palvelu, jotta kotona asuminen olisi mahdollista.

Kotipalvelu (19 §)

- Kotipalvelulla tarkoitetaan asumiseen, hoitoon ja huolenpitoon, toimintakyvyn ylläpitoon, lasten hoitoon ja kasvatukseen, asiointiin sekä muihin jokapäiväiseen elämään kuuluvien tehtävien ja toimintojen suorittamista tai niissä avustamista.
- Kotipalvelua annetaan sairauden, synnytyksen, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan syyn tai erityisen perhe- tai elämäntilanteen perusteella niille henkilöille, jotka tarvitsevat apua selviytyäkseen 1 momentissa tarkoitetuista tehtävistä ja toiminnoista.
- Kotipalveluun sisältyvinä tukipalveluina annetaan ateria-, vaatehuolto- ja siivouspalveluja sekä sosiaalista kanssakäymistä edistäviä palveluja.
- Lapsiperheellä on oikeus saada perheen huolenpitotehtävän turvaamiseksi välttämätön kotipalvelu, jos lapsen hyvinvoinnin turvaaminen ei ole mahdollista 2 momentissa mainittujen syiden vuoksi.

Kotipalvelun sisältö

- Kotipalvelun sisällön määrittely vastaa pitkälti aiemman sosiaalihuoltolain määritelmiä, mutta painopisteenä on entistä selkeämmin asiakkaan toimintakyvyn ylläpitäminen ja asiakkaan tukeminen jokapäiväisen elämän toiminnoissa selviytymisessä. Tarpeen mukaan asiakkaalle järjestetään palveluja niihin toimintoihin, joista hänen ei ole mahdollista selviytyä itse.
- Kotipalvelua voidaan toteuttaa esim. ruokailuun ja henkilökohtaiseen hygieniaan liittyvänä apuna, kodinhoitona ja kotona suoriutumisen tukemisena kuntoutuksen toimin.
- Kotipalvelun tukipalveluina järjestetään esimerkiksi ateria- ja siivouspalveluja. Esim. peseytymisessä avustaminen on osa kotipalvelua, mutta osallisuutta edistävänä palveluna se voidaan järjestää tukipalveluna esim. palvelukeskuksessa annettavana kylvetyspalveluna.

Kotihoito 20 §

- Kotihoidolla tarkoitetaan kotipalvelun ja terveydenhuoltolain 25 §:ään sisältyvien kotisairaanhoidon tehtävien muodostamaa kokonaisuutta.

Oikeus kotipalvelun saamiseen

- Muille kuin lapsiperheille ei ole sosiaalihuoltolaissa säädetty subjektiivista oikeutta kotipalvelun saamiseen.
- Sotainvalidit voivat saada kotipalvelua Valtionkonttorin kustantamana sotilasvammalain (404/1948) perusteella.
- Lisäksi kotipalvelua on mahdollista järjestää tunnuksen omaaville rintamaveteraaneille Valtiokonttorin ohjaamalla kuntoutusmäärärahalla.
- Kotipalvelua on annettava muillekin, jos se on välttämätöntä henkilön välttämättömän huolenpidon turvaamiseksi (SHL 12 §).
- Kotiin annettavat palvelut ovat ensisijaisia suhteessa niihin palveluihin, jotka edellyttävät muuttamista (21 §).

Kotihoitoon lisää valtionosuutta 1.1.2017 alkaen

- Ikääntyneiden ihmisten kotiin vietäviin palveluihin 4,8 milj. €
- Sotainvalidien kunnallisiin avopalveluihin oikeuttavan haitta-asterajan alentaminen 15 prosentista 10 prosenttiin 4,7 milj. €
- Kuntien tulisi kehittää erityisesti käytänteitä
 - varhaiseen palvelutarpeen havaitsemiseen
 - varhaiseen ja lyhytaikaiseen kotihoitoon esim. erilaisten siirtymien, kuten kotiutusten yhteydessä
 - kotikuntoutukseen

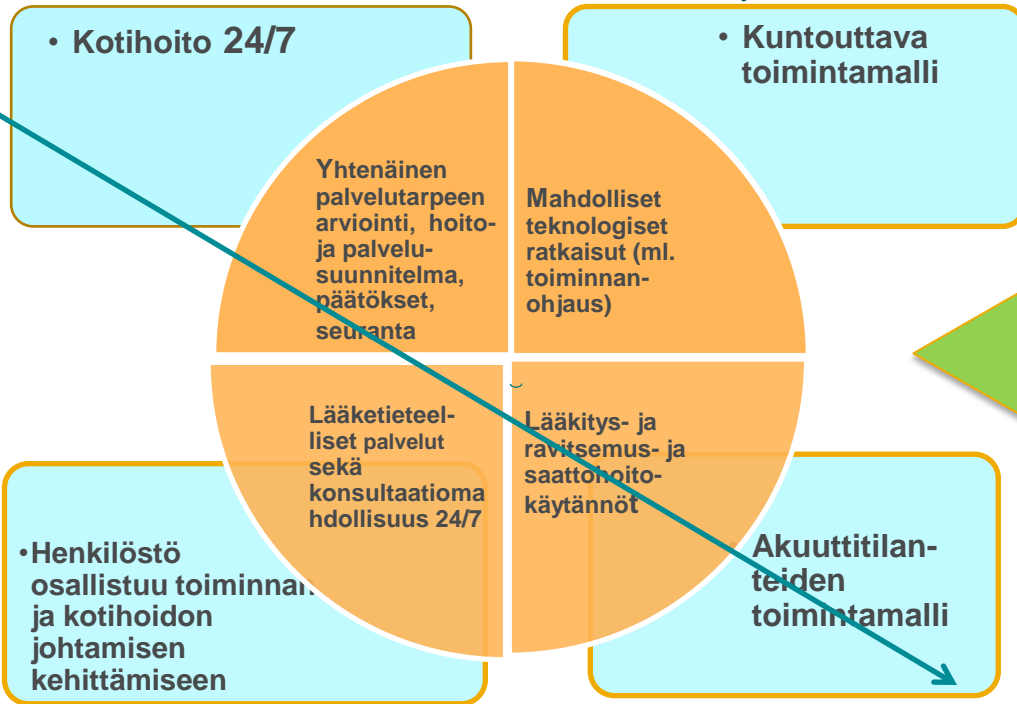
HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE

Kehitetään kotihoitoa ja vahvistetaan kaikenikäisten omaishoitoa -kärkihanke

Toimiva kotihoito -toimintamalli ja valinnaiset läpileikkaavat teemat

HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE

Peruspilarit

Toimivan kotihoidon peruselementit 1/3

- Kotihoitoa on saatavilla 24/7
 - kotihoidon palvelua on tarvittaessa saatavilla kaikkina vuorokauden aikoina
 - toiminnanohjaus käytössä
- Akuuttitilanteiden toimintamalli määritelty ja käytössä
 - lääkärikonsultaatio oltava mahdollista ja saatavilla 24/7
 - sosiaalipäivystys - terveydenhuollon päivystys yhteistyö
 - yhteys asiakas-/palveluohjaukseen 24/7?
 - ensihoitoyhteistyö
 - sairaalayhteistyö - kotiinottovalmius
 - omaishoitoyhteistyö
 - yhteiset tietojärjestelmät
 - turvallisuusyhteistyö (Palo- ja pelastuslaitos)
 - päivystys- ja sairaalakäynnit - hoitoketjujen seuranta
 - kotisairaala, saattohoito

Toimivan kotihoidon peruselementit 2/3

- Kuntouttavat toimintamallit on otettu laajasti käyttöön
 - tehostettu kuntoutus sairaalahoidon jälkeen, vrt. EKSOTEn kotikuntoutus
 - erityinen kuntoutustiimi
 - fysioterapia ja kuntoutushenkilöstökonsultaatiot ja yhteiskäynnit, koulutus
 - yhteistyö muiden kuntoutumistoimijoiden kanssa alueella
 - Kela, veteraanien kotihoito, yksityinen kotihoito, ym.
 - Kotouttaja sosiaalisen kuntoutuksen edistäjänä (vrt. EKSOTE arjen olohuone)

Toimivan kotihoidon peruselementit 3/3

Kotihoidon henkilöstö osallistuu oman työnsä ja kotihoidon johtamisen kehittämiseen

- henkilöstöä osallistavat johtamisen mallit ovat käytössä (lean)
- kehitetään kotihoidon seurantamenetelmiä ja johdetaan vaikuttavia prosesseja
- lähijohtajien roolin korostaminen
- työvuorojen joustavat muotoilut (esim. 10-12 tunnin vuorot, vrt. Helsingin kokeilu)
- yhden hengen käynnit vai kahden eri ammattiryhmän käynnit asiakkaalla
- työtekniikat ja työterveys- ja työturvallisuus kotioloissa
- moniammatilliset tiimit kotihoidon tukena
- hallinnollisen työn, hoitovälineiden ym. logistiikka
- yhteistyön tavat muiden toimijoiden kanssa, iäkkäiden asiakkaiden yksinäisyyden lievittäminen
- koulutus ja neuvonta, verkostoituminen

KÄYNNISTÄMISAVUSTUS: Muutosagentti kaikkiin maakuntiin

HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE

Alueellinen yhteensovitettu palvelukokonaisuus

Ikäihmisten palvelut

Kaikenikäisten omais- ja perhehoito

Keskitetty
alueellinen
asiakas-
/palvelu-
ohjaus -
KAAPO

Kotihoidon
uudet
toiminta-
mallit

Asuminen

Vammaisten
lasten
omaishoito

Mielenter-
veys- ja
päihdekun-
toutujien
omaishoito

Muistisai-
raan
omaishoito
yhteistyönä

Omais- ja
perhehoidon
keskukset

KOKEILUJA yhden tai useamman maakunnan
alueella

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ

KOKEILUJA yhden tai useamman maakunnan alueella

Kärkihankerahoitusta saaneet 1/2

- **Keskitetty asiakas-/palveluohjaus (KAAPO) yhteensä 5,5 miljoonaa €:**
 1. ”Kotona asumisen arvoa neuvonnalla ja asiakasohjauksella” -hanke, Pirkanmaa, hakijana Tampere: 2,3 milj. €
 2. ”Kymenlaakso IkäOpastin”. Kymenlaakso, hakijana Kotka: 0,85 milj. €
 3. ”KomPASSi - Varsinais-Suomen keskitetty asiakas- ja palveluohjaushanke” -hanke; Varsinais-Suomi, hakijana Turku: 2,37 milj. €
- **Toimiva kotihoito yhteensä 5,4 miljoonaa €:**
 1. ”Arvokasta Vanhenemista Omatoimisuutta Tukemalla (AVOT)” -hankkeen; Pohjois-Karjala, hakijana Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalveluiden kuntayhtymä: 1,29 milj. €
 2. Toimiva kotihoito Lappiin - Monipuoliset tuen muodot kotona asumiseen” -hanke, Lappi, hakijana Kolpeneen palvelukeskuksen kuntayhtymä: 1,68 milj. €
 3. ”Kukoistava kotihoito - Keski-Suomen ikäihmisten kotona pärjäämisen tuen uudistus” -hanke. Keski-Suomi, hakijana Jyväskylän kaupunki: 2,50 milj. €

Kärkihankerahoitusta saaneet 2/2

- **Asumisen ja palvelun yhdistäminen yhteensä 0,65 milj. €**
(maakunnallista kriteeriä ei edellytetty haussa)
 1. Täydentäen toimivaa (Täytyy)” -hankkeessa, hakijajana Porvoon kaupunki yhteistyössä Lapinjärvi, Savitaipale ja Aalto-yliopisto: 0,65 milj. €
- **Omaishoidon toimintamallit 2,60 milj. €**
 1. ”Etelä-Savon asiakaslähtöinen palveluohjausverkosto ja osaamiskeskus omais- ja perhehoitoon” -hankkeessa. Etelä-Savo mukana myös Eksote ja Kainuu, hakijana ESSOTE: 2,60 milj. €

Hankerahoitus yhteensä: 14,2 miljoonaa euroa.

Läheisverkoston kartoittaminen (43 §)

Läheisverkoston kartoittamisella tarkoitetaan sen selvittämistä, miten omaiset tai muut asiakkaalle läheiset henkilöt osallistuvat asiakkaan tukemiseen.

Läheisverkoston kartoittaminen toteutetaan palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä tai tarvittaessa muulloin asiakkuuden aikana. Kartoittamisen voi tehdä ilman asiakkaan suostumusta vain, jos:

1) asiakas on ilmeisen kykenemätön vastaamaan omasta huolenpidostaan, terveydestään ja turvallisuudestaan ja tieto on välttämätön palvelutarpeen selvittämiseksi; tai

2) tieto on tarpeen lapsen edun vuoksi.

Kartoittamisen yhteydessä selvitetään tarvittaessa omaisten ja läheisten mahdollinen tuen tarve

Sosiaalihuoltolakiin uusi 27 b § 1.7.2016 lukien: Omaistaan ilman omaishoitotosopimusta hoitavien vapaa

- Sosiaalihuoltolaki (uusi 27 b §)
 - Kunta voi tarvittaessa järjestää vapaapäiviä ja alle vuorokauden pituisia virkistysvapaita omaistaan tai läheistään hoitavalle henkilölle järjestämällä hoidettavalle sijaishoidon.
 - Vapaan aikaisen hoidon järjestämisessä kunnalla samat järjestämistavat kuin omaishoidon tuessa, ml. toimeksiantosuhteinen sijaishoito.
 - Tarkoituksena rajata niihin omaistaan tai läheistään hoitaviin, joiden antama hoito ja huolenpito sisältyy hoito- ja palvelusuunnitelmaan ja on päivittäin sitovaa
- Asiakasmaksulaki (uusi 6 c §)
 - Sosiaalihuoltolain nojalla myönnettävistä omaisen tai läheisen vapaan aikaisista palveluista voidaan periä vastaava asiakasmaksu kuin omaishoidon tuen lakisääteisissä vapaisissa (11,50 €/pvä).

Pitkäaikainen laitoshoido

- 1.1.2015 voimaan tullut vanhuspalvelulain muutos täsmentää laitoshoidon kriteereitä siten, että ne entistä paremmin toteuttavat tavoitetta kotiin annettavien ja muiden avopalveluiden ensisijaisuudesta.
- Pitkäaikaisen laitoshoidon (terveyskeskuksen vuodeosasto, vanhainkoti) kriteerit:
 - lääketieteelliset perusteet
 - asiakas- ja potilasturvallisuus
 - ennen laitoshoitopäätöksen tekemistä on selvitettävä mahdollisuudet järjestää palvelut kotiin annettavilla ja muilla avopalveluilla
 - laitoshoidoa koskeva ratkaisu on perusteltava

HE laeiksi ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalveluista annetun lain ja sosiaalihuoltolain 42 §:n muuttamisesta

- Esitys on osa pääministeri Sipilän hallituksen ohjelman kuntien tehtävien ja velvoitteiden vähentämistä koskevaa toimenpideohjelmää.
- Vanhuspalvelulaissa on säännöksiä, joita vastaavaa sääntelyä on sen jälkeen tullessa sosiaalihuoltolaissa. Esityksen tarkoituksena on poistaa ja keventää päällekkäistä sekä yksityiskohtaista sääntelyä.
 - Selkeyttää sääntelyä ja tuo säästöjä
- Lakien on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2017.

Mikä muuttumassa?

- Vanhuspalvelulain kuntien käytettävissä olevaa asiantuntemusta koskevasta 10 §:stä poistettaisiin listaus ammattialoista, joista kunnalla tulee olla käytettävissään erityisasiantuntemusta.
- Vanhuspalvelulaista kumottaisiin vastuutyöntekijää koskeva lain 17 §.
- Sosiaalihuoltolain 42 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että omatyöntekijän on oltava sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain 3 §:ssä tarkoitettu ammattihenkilö, mutta omatyöntekijänä voi toimia em. henkilön sijasta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain 2 §:ssä tarkoitettu ammattihenkilö, jos se on asiakkaan palvelukokonaisuuden kannalta perusteltua.

Vastuutyöntekijän tilalle omatyöntekijä

- Vanhuspalvelulain 17 §:n kumoamisen myötä myös iäkkäiden henkilöiden omatyöntekijä nimettäisiin sosiaalihuoltolain kaikkia sosiaalihuollon asiakkaita koskevan sääntelyn mukaisesti.
- Sosiaalihuoltolain omatyöntekijää koskevan säännöksen piiriin tulisi henkilöitä, joiden tuen tarve vaatii normaalia enemmän panostusta ja aikaa myös omatyöntekijältä.
 - Tällaisia henkilöitä ovat erityisesti kotihoidon ja omaishoidon palveluja saavat muistisairaant henkilöt.

Vammaispalvelut ja sosiaalihuoltolaki

Vammaispalvelut ja sosiaalihuoltolaki

- Vammaispalveluja koskevaa erityislakia (ns. vammaispalvelulaki) sovelletaan, jos henkilöllä on vamman tai sairauden takia pitkäaikaisesti erityisiä vaikeuksia suoriutua tavanomaisen elämän toiminnoista. Vammaispalvelulaki on ensisijainen kehitysvammaisten erityishuollosta annettuun lakiin nähden.
- Sosiaalihuoltolakia ei saa soveltaa siten, että se johtaisi vammaisen asiakkaan edun (ml. asiakasmaksut) kannalta huonompaan lopputulokseen kuin erityislainsäädännön soveltaminen.
- Sosiaalihuoltolaki parantaa niiden henkilöiden asemaa, joilla ei ole oikeutta palvelujen saamiseen vammaislainsäädännön perusteella. Kaikilla asiakkailla on esim. oikeus saada omatyöntekijä.
- Sosiaalihuoltolaki vaikuttaa merkittävästi myös niihin perheisiin, joissa on vammaisia lapsia. Ehkäiseviä palveluja on mahdollista saada sosiaalihuoltolain nojalla. Lastensuojelun asiakkuus on tarpeen, jos perhe tarvitsee niiden lisäksi lastensuojelulain mukaisia tukitoimia.
- Uusi SHL 27 b §:n mukainen omaistaan ilman omaishoitosopimusta hoitavien vapaa koskee myös vammaisten henkilöiden omaisia ja läheisiä

Vammaiset henkilöt ja erityisen tuen tarve

- Vammaisuus ei sellaisenaan ole peruste soveltaa sosiaalihuoltolain mukaista erityistä tukea, sillä vammaisuus ei välttämättä aiheuta sitä, että henkilön olisi vaikea hakea ja saada palveluja.
- Erityistä tukea koskevien säännösten soveltamista on harkittava **yksilöllisesti** mm. palvelutarpeen arvioinnin ja omatyöntekijän valinnan yhteydessä.
- Kehitysvammaisten henkilöiden palvelujen saaminen turvataan pääsääntöisesti kehitysvammalaissa *moniammatillisesti* tehtävän erityishuolto-ohjelman kautta.
 - *Laki kehitysvammaisten erityishuollosta 42 p §: ... Selvitys käytettyjen rajoitustoimenpiteiden sisällöstä ja perusteista on annettava lisäksi sosiaalihuoltolain 42 §:ssä tarkoitetulle henkilön omatyöntekijälle kuukausittain.*
- Olennaista on, että asiakas saa tietoa niistä palveluista, joita hänelle voidaan tarjota tai joita hänellä on oikeus saada yleis- tai erityislainsäädännön perusteella.

Palvelutarpeen selvittäminen/arviointi ja palveluja koskevat päätökset: VPL:n ja SHL:n vertailua

- *VPL 3 a 1 mom: Tämän lain mukaisten palvelujen ja tukitoimien tarpeen selvittäminen on aloitettava viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä sen jälkeen, kun vammaisen henkilö taikka hänen laillinen edustajansa tai omaisensa, muu henkilö tai viranomaisen on ottanut yhteyttä sosiaalipalveluista vastaavaan kunnan viranomaiseen palvelujen saamiseksi.*

SHL:n 36 §:n 2 ja 3 mom. mainitut ryhmät (75+v, ylin hoitotuki, erityistä tukea tarvitsevat lapset) eivät kata kaikkia vammaisia, jotka saavat vpl-palveluita (esim. vammaistuen saajia). VPL:n säännös palvelutarpeen arvioinnista määrääjässä antaa laajemman oikeuden kuin SHL 36 § eli kaikkien vpl:n piiriin tulevien asiakkaiden palvelutarpeen selvittäminen on aloitettava VPL:n mukaisesti (jos tulkitaan, että selvittäminen tarkoittaa samaa kuin shl:n ”arviointi”).

- *Vpl 3 a §:n 3 mom. Tämän lain mukaisia palveluja ja tukitoimia koskevat päätökset on tehtävä ilman aiheetonta viivytystä ja viimeistään kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun vammaisen henkilö tai hänen edustajansa on esittänyt palvelua tai tukitointa koskevan hakemuksen, jolle asian selvittäminen erityisestä syystä vaadi pitempää käsittelyaikaa.*

SHL 45 § 2 mom. antaa paremman oikeuden edellyttäessään, että päätös on pantava toimeen viimeistään 3 kuukaudessa asian vireilletulosta, jos asian selvittäminen ei erityisestä syystä vaadi pidempää käsittelyaikaa tai toimeenpanolle ei ole muuta asiakkaan tarpeeseen liittyvää erityistä perustetta => **SHL:n säännöstä päätöksen toimeenpanosta on sovellettava myös vammaispalveluissa...**

Kotipalvelu ja -kotihoito ja vammaiset henkilöt

- Kotipalvelu/hoito on maksutonta, jos se on kirjattu kehitysvammalain mukaiseen erityishuolto-ohjelmaan tai sitä järjestetään osana vammaispalvelulain mukaista palveluasumista.
- Asiakasmaksulain 11 §:n mukainen mahdollisuus maksujen alentamiseen ja perimättä jättämiseen on käytettävissä myös vammaisten lasten perheiden kohdalla. Asiakkaan edun mukaista ei ole ohjaaminen hakemaan palveluja lastensuojelun kautta vain, jotta palvelut saataisiin maksuttomana.

Vammaislainsäädännön uudistaminen

Valas-työryhmä

- Kataisen ja Stubbin hallitusten ohjelmissa kirjaukset vammaislainsäädännön uudistamisen jatkamisesta osana sosiaalihuollon lainsäädännön kokonaisuudistusta
- Tavoitteena uudistettu erityislaki, joka koskee yhdenvertaisesti kaikkia vammaisryhmiä
- Vammaislainsäädännön uudistamistyöryhmän (2013-2015) tehtävänä oli sovittaa yhteen vammaispalvelulaki ja kehitysvammalaki uudeksi vammaispalveluita koskevaksi erityislaiksi eri vammaisryhmien yhdenvertaisten palvelujen turvaamiseksi
- Työryhmän loppuraportti julkaistiin huhtikuussa 2015
- Lausuntokierros kesällä 2015, yhteenveto syksyllä 2015

Hallitusohjelma 2015-2019

- Tavoitteena vähentää kuntien kustannuksia ja karsia lakisääteisiä tehtäviä sekä niiden toteuttamista ohjaavia velvoitteita
=> Valas-työryhmän ehdotuksen uudelleen arviointi
- Hallituksen linjaus 2/2016 edellyttää n. 60 milj. euron säästöjä vammaispalveluihin

Vammaislainsäädännön valmistelun lähtökohdat

- Vammaislainsäädännön uudistamistyöryhmän ehdotus ja lausuntopalaute 2015
- Hallitusohjelman (2015-2019)asettamat reunaehdot ja rakennepoliittisten uudistusten tavoite
 - Säästöt
 - Sääntelyn sujuvoittaminen; ei säädetä samasta asia useassa kohdin
 - Yleinen lainsäädäntö vahvistunut - SHL:n ensisijaisuus
 - Toimenpiteet eivät vaaranna yhdenvertaisuutta saada riittäviä sosiaali- ja terveystalvveluja
- Lähtökohtana osallisuus ja yhdenvertaisuus - subjektiiviset oikeudet näiden turvaamiseksi tarvittavaan välttämättömään apuun ja tukeen
- YK:n vammaissopimus
- Selvitysmies Kalle Könkkölän 14.10.2016 tekemien ehdotusten arviointi

Vammaislainsäädännön jatkovalmistelun keskeiset tavoitteet

- Kokonaisuudistus
- Välttämättömien erityispalvelujen turvaaminen silloin, kun yleiset palvelut eivät ole sopiva ja riittäviä
- Keskeiset teemat: yhdenvertaisuus sekä osallisuuden ja itsemääräämisoikeuden vahvistaminen palvelujen avulla, mm.
 - itsenäisen suoriutumisen tuki
 - asumisessa tarvittava tuki
 - liikkumisen tuen kokonaisuuden uudistaminen
 - lasten ja nuorten palvelut sekä perheiden tuki
- Vaikuttavat asiakasprosessit => tarkennukset sosiaalihuoltolakiin
- Palvelun laadun kriteerit
- Lainsäädännön selkeys (mm. vammaisuus vs. ikään liittyvät toimintarajoitteet)
- HE luonnos lausunnolle keväällä 2017, eduskuntaan syksyllä 2017, laki voimaan 2019

Kiitos!

stm.fi @STM_Uutiset

anne-mari.raassina@stm.fi